

Handläggare
Jonas Sverkén
50044

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2023-04-03

Ärendebeteckning
KS 2023/0275

Kommunstyrelsen

Ställningstagande kring användning av Office 365

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunledningskontorets förslag till ställningstagande, att Kalmar kommunkoncern ska fortsätta att använda Office 365 utifrån gällande riktlinjer och policy då nyttan är proportionellt större än riskerna.

Bakgrund

Kalmar kommun har sedan år 2019 använt kontorsstödjtjänsten Office 365 som tillhandahålls av den globala molntjänstleverantören Microsoft. Microsoft Sverige AB är avtalspart. Tjänsten ger stora möjligheter till effektivisering av arbete med dokument, kalkyler, presentationer, möteshantering, e-post med mera. Tjänsten möjliggör att flera personer kan samarbeta i olika digitala samarbetsforum och dokument samtidigt. Jämfört med en traditionell lösning där funktionaliteten tillhandahålls inom verksamhetens egen hårdvara och arkitektur ger Office 365 stora fördelar avseende effektivitet. Utöver arbetsverktygen och lagring innefattar tjänsten också de globala säkerhetsfunktioner som Microsofts samlade kapacitet kan erbjuda.

Kalmar kommunkoncern har vidtagit ett antal åtgärder för att minska risken med att använda molntjänster från Microsoft. Under 2020 påbörjades etablering av en samverkansmodell för förvaltning av samtliga verksamhetssystem inklusive Office 365 som nu systematiskt planeras och följs upp. Samtliga verksamhetssystem är dokumenterade och visualiserade i systemstödet Samsys.

Ett stort arbete med att uppdatera befintliga samt skapa saknade policys, riktlinjer, rutiner och instruktioner har gjort för att förtydliga hantering av information och därmed skapa trygghet hos medarbetarna.

Nanoutbildningar gällande informationshantering och IT-säkerhet har distribuerats inom hela kommunkoncernen, dessa utbildningar ingår också i

Onboardingprocessen så att även nya medarbetare automatiskt får rätt förutsättningar att hantera sin digitala arbetsplats på ett säkert sätt.

För att ha kontroll på kommunkoncernens personuppgifter registreras dessa i systemstödet DraftIT.

Diagnostiska data skapas inte mer än nödvändigt i tjänsterna inom Office 365. Detta är en kombination av olika åtgärder för att minska och undvika att onödiga data förs över till tredjeland.

Principer som tillämpas är:

- Där det är möjligt, är lägsta nivån satt på diagnostiska data (telemetri).
- Regler samt information för att förhindra att filnamn och sökvägsnamn innehåller personuppgifter.

Ställningstagande från Kalmar kommunkoncern gällande Office 365

Det har genomförts flera utredningar av relevanta aktörer på området i Sverige gällande användande av molntjänster från Microsoft. Uttalandena är många gånger skrivna utifrån enbart en juridisk aspekt, eller ett dataskyddsperspektiv. Uttalandena innehåller ur ett säkerhetsmässigt perspektiv ibland tveksamma beskrivningar av hur den tekniska konstruktionen i molntjänsten faktiskt ser ut. Enligt vår bedömning så saknas en nationell sammanvägd bedömning utifrån aspekterna juridik, dataskydd, informationssäkerhet och IT-säkerhet.

Det har utretts om Microsofts grundsäkerhetsnivå är tillräcklig för att skydda informationen som kommunen lagrar i Office 365, och om Kalmar kommun nyttjar och tillämpar relevanta säkerhetslösningar. Utredningen har kommit fram till att molntjänstens säkerhetsfunktioner och kvalitén i dessa är en av flera förutsättningar för att bedriva ett effektivt säkerhetsarbete, sett till skydd mot kvalificerade hot. Kalmar kommunkoncern gör bedömningen att risken för att obehöriga genom angrepp kommer åt information är en större risk, än ett utlämnande av personuppgifter från Microsoft till amerikanska myndigheter vid misstanke om brott mot amerikansk lag. Därför måste säkerheten i kontorsstödssystem premieras.

Kalmar kommunkoncern har tagit beslut samt en gällande riktlinje om att inte lagra säkerhetskyddade uppgifter i Office 365.

Enligt kommunens juridiska riktlinjer får inte sekretessreglerad information eller känsliga personuppgifter hanteras i tjänsterna. Riktlinjerna gäller samtliga förvaltningar och bolag (dvs. personuppgiftsansvariga nämnder och styrelser) och är publicerade på intranätet. För hantering av sekretessreglerad information och känsliga personuppgifter erbjuds andra lösningar.

SKR och den Europeiska dataskyddsstyrelsen, EDPB, har informerat oss om att det pågår ett arbete med principöverenskommelse om ett nytt ramverk för att skydda för personuppgifter vid överföring till USA. Att ett nytt ramverk och adekvansbeslut kommer på plats är en förutsättning för att förenkla möjligheterna till överföring av personuppgifter från EU/EES till USA. Samtidigt är det viktigt att det nya ramverket tar hand om de brister som EU-domstolen pekade på i Schrems II-domen.

För att det ska vara möjligt att fortsätta använda Office 365 på det sätt som det används idag kommer vi att fortsätta med en systematisk omvärldsbevakning och säkerställa att följande åtgärder kontinuerligt vidtas:

- Fortsatt analys av uttalanden eller ställningstaganden av relevanta myndigheter.
- Fortsatt riskbedömning mot beaktande av framtida uttalanden, ställningstaganden och förändrad hotbild.
- Bevaka att Microsofts lösningar står i paritet med gällande lagstiftning, aktuell hotbild med mera.
- Genomförande av riskreducerande åtgärder för att höja kraven på Office 365 och Microsoft.

Konsekvensanalys

Digitalisering av kommunkoncernens verksamheter innebär ökad effektivitet och kvalitet i att leda och samordna koncernens gemensamma verksamheter samt möter de krav som medborgarna ställer på närhet. Förmågan att samarbeta samt genomföra möten och projekt, utan att behöva träffas fysiskt, har aldrig varit viktigare än nu. Miljö och hållbarhet är en viktig aspekt men även Corona-pandemin har visat att effektiva digitala verktyg behövs för att inte medborgares grundläggande rättigheter ska riskeras. Nuvarande säkerhetsläge med eskalerande cyberhot mot vår kommunkoncern gör också att vi har stora utmaningar i att skydda e-post och samarbetsplattform på erforderligt sätt i egen regi. Tidigare IT-miljö innebär ett stopp för vidare utveckling och begränsad livslängd vad gäller Microsofts fortsatta support från 2020.

Office 365 ska aldrig användas för långtidslagring av personuppgifter efter att bearbetningen är klar, ej heller information som klassas inom sekretess.

Vår bedömning är att fortsatt användning av Office 365 är nödvändig för att utföra behandlingar som sin tur är nödvändiga för att utföra uppgifter av allmänt intresse eller myndighetsutövning. Behandlingen är därmed proportionerlig i förhållande till ändamålen för att exempelvis kunna uppfylla kommunstyrelsens krav enligt kommunallag (2017:725) 6 kap §1. samt §§ 8–15.

I vår analys av risker med våra tredjelandsöverföringar, Cloud Act, FISA och Presidentorder, så anser vi riskerna att exponera sekretessinformation vara låga och väldigt hypotetiska.

Office 365 bedöms därmed kunna användas enligt gällande riktlinjer och policy då nyttan är proportionellt större än riskerna med att gå tillbaka till lokalt driftade stuprörlösningar från olika leverantörer.

Ärendet har behandlats i kommunkoncernens digitalisering och IT-styrgrupp.

Niklas Hörling
Digitaliseringschef

Anna Stålbrand Sundh
IT-chef